Motion

1975/76: 2205

av herr Winberg m. fl.
med anledning av propositionen 1975/76:107 om ändrade regler för beskattning av rennäringen m. m.

Regeringen föreslår i propositionen 1975/76:107 vissa ändringar för beskattningen av rennäringen, avseende den verksamhet som bedrivs av samebyarna och enskilda samer som medlemmar i dessa samebyar. Ändringarna är betingade främst av den nya rennäringslagen (1971:437).

Ett flertal remissinstanser bl. a. lantbruksstyrelsen, LRF (Lantbrukarnas skattedelegation) och Svenska Samernas Riksförbund (SSR) har föreslagit att vid en övergång från kontantmässig till bokföringsmässig redovisning ingångsvärden på stamdjur (nettorenhjorden) skall få åsättas. Möjligheten att åsätta ingångsvärden för nettorenhjorden ansluter till vad som anges i lagen (1972:741) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) (jfr prop. 1972:120, SkU 67, rskr 343).

Som motiv för att ingångsvärden skall få åsättas pekar lantbruksstyrelsen på att tillämpningen av kontantprincipen vid beskattningen av rennäringsutövarna i praktiken har skett på ett annat sätt än vad som gällt för t. ex. jordbruket. Även om en renägare under ett antal år har gjort små eller ringa uttag ur renhjorden – och således har haft begränsade eller inga kontanta inkomster från renskötseln – har han vid taxeringen blivit påförd en bruttointäkt motsvarande den s. k. kalvningsprocenten multiplicerad med medelvärdet per slaktren. I dessa fall har renägaren blivit beskattad för renhjordens tillväxt, trots att några kontanta medel inte har uppburits. Detta innebär att en renägare redan i dag har betalat inkomstskatt för del av nettorenhjorden, dvs. det blivande lagret. Att nu, som föreslagits, härutöver inkomstbeskatta renägaren vid övergång till bokföringsmässig redovisning innebär således en dubbelbeskattning.

LRF (Lantbrukarnas skattedelegation) anför att djurhållningen i renskötseln i princip ligger nära djurhållningen i jordbruk, varför lager av renar vid övergång till bokföringsmässig redovisning bör behandlas på samma sätt som gäller för djur i jordbruk i motsvarande situation, dvs. enligt ovan anförd lagstiftning om åsättande av ingångsvärde för stamdjur. Enligt såväl LRF:s som SSR:s mening finns icke några större svårigheter att tillämpa en regel att åsätta nettorenhjorden ingångsvärden, eftersom det i samband med övergången till ett nytt system bör kunna utföras renräkning efter höstslakt på det sätt som renräkning enligt rennäringslagen obligatoriskt skall genomföras. Det sålunda framräknade antalet renar kan, om så anses nödvändigt, jämföras med värden från tidigare gjorda renräkningar.

I propositionen anförs att regeln om ingångsvärden för djur vid övergång

till bokföringsmässig redovisning inom jordbruket har samband med att kostnaden för nyuppsättning av stamdjur vid taxering enligt kontantmetoden enligt praxis inte ansetts avdragsgill. I fråga om motsvarande situation för renskötseln framhålls i propositionen att de avdrag som nu enligt tillämpad schablonmetod får göras för allmänna driftskostnader skall anses även innefatta kostnader för djurinköp.

Det torde inte kunna utläsas av de anvisningar som skattecheferna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län utfärdat att kostnaden för djurinköp skall anses kunna ingå i de generellt medgivna avdragen. Det skall för övrigt anmärkas att den i propositionen angivna gränsen 50 % i mycket få fall tillämpas, utan avdragsprocenten ligger snarare nedåt den lägre gränsen 20 %.

I praktiken har renskötseln beskattats enligt kontantprincipen, vilket också framhålls i propositionen. Läget är därför att anse som detsamma som ansågs gälla då jordbruket skulle övergå från kontantmässig till bokföringsmässig redovisning. Därav torde då följa att renskötseln rimligen bör kunna få begagna sig av samma övergångsregler som gällt för jordbrukets del och, som ovan framhållits, även föreslagits från de tre remissinstanser som torde vara de som äger mest kunskap inom förevarande område, nämligen lantbruksstyrelsen, LRF och även SSR.

Det skall slutligen anmärkas att det i propositionen framhålls att riksskatteverket skall fastställa värden för renar av olika ålder och olika kön, varför en utgångspunkt finns för åsättande av de ingångsvärden på stamdjur (nettorenhjorden) som blir nödvändiga.

Med nettorenhjord avses här den gängse förekommande benämningen på de renar som finns kvar efter höstslakten. På samma sätt som gäller för stamdjur i jordbruket förutsätts att riksskatteverket, efter samråd med berörda myndigheter och organisationer, utfärdar erforderliga anvisningar.

I propositionen föreslås att de föreslagna ändringarna i taxeringslagen bör träda i kraft under 1976 och tillämpas första gången vid 1978 års taxering (1977 års inkomst). Detta är i förhållande till det ursprungliga förslaget en senareläggning, som motiveras med att denna tidsfrist skapar förutsättningar för samernas organisationer att genom informationsverksamhet sprida kännedom om den nya ordningen.

Här skall anmärkas att det för renskötseln gäller att övergå från ett läge där deklarationsskyldighet inte ens förelegat till ett läge med bokföringsmässig redovisning. Detta kräver omfattande insatser från såväl samernas organisationer som lantbruksnämnderna. Att under den tid som står till buds fram till den 1 januari 1977, då bokföring m. m. måste påbörjas, genomföra denna informations- och kursverksamhet torde inte vara möjligt. Tidpunkten för ikraftträdandet bör därför framflyttas, så att de nya reglerna tillämpas första gången vid 1979 års taxering.

Med åberopande av det anförda hemställes

1. att riksdagen antar följande

Förslag till
Lag om ändring i lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m.

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1973:323) om ikraftträdande av lagen (1973:322) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m. m.

dels att 2 § skall ha nedan angivna lydelse

dels att i lagen skall införas en ny paragraf 3 a § av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

2 §

Har vid den taxering till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomstskatt som skett år 1973 eller tidigare år skattskyldigs inkomst av rörelse beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder, gäller 3 § denna lag.

Inkomst av rörelse skall anses ha beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder, i den mån hänsyn icke tagits till in- och utgående lager, fordringar eller skulder, och underlåtenheten i detta avseende kan antagas vara hänförlig till sedvänja inom näringsgren, särskild ovana vid bokföringsmässig redovisning eller annan liknande omständighet.

Har inkomsten av rörelse vid taxering som skett efter år 1973 men senast år 1978 beräknats på annat sätt än enligt bokföringsmässiga grunder och avser inkomsten renskötselrörelse, äger den som övergår till bokföringsmässig redovisning tillämpa bestämmelserna i 3 a §.

Skattskyldig, som vid övergången redan beräknar inkomst av renskötselrörelse enligt bokföringsmässiga grunder, skall upptaga ingående lager, fordringar och skulder med ledning av närmast föregående balansräkning.

3 a §

Beräkning av inkomst av renskötselrörelse enligt bokföringsmässiga grunder för skattskyldig, som avses i 2 § tredje stycket, skall ske senast från och med det beskattningsår, för vilket taxering skall ske i första instans år 1979 eller, om den skattskyl-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

dige på grund av omläggning av räkenskapsår icke har taxerats för inkomst nämnda år, år 1980. Den skattskyldige äger därvid i fråga om lagertillgång upptaga ingångsvärde endast för stamdjur (nettorenhjorden).

Ingångsvärde för stamdjur, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, upptages till belopp motsvarande den skattskyldiges ursprungliga kostnad för nyuppsättning av stamdjur. Har den skattskyldige under minst de senaste fem åren före övergången haft stamdjur i förvärvskällan, får han i stället för sin ursprungliga nyuppsättningskostnad som ingångsvärde för stamdjur upptaga ett belopp motsvarande värdet av antalet stamdjur vid övergången på grundval av genomsnittspriser som fastställts av riksskatteverket för beskattningsåret närmast före övergången. Har verket icke fastställt värde av stamdjur av visst slag, upptages allmänna saluvärdet som ingångsvärde.

Ingångsvärde för stamdjur, som förvärvats på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, upptages till belopp motsvarande de värden på grundval av genomsnittspriser som fastställts av riksskatteverket för beskattningsåret närmast före övergången. Har verket icke fastställt värde av stamdjur av visst slag, upptages allmänna saluvärdet som ingångsvärde.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2. att riksdagen beslutar att de i propositionen 1975/76:107 föreslagna reglerna första gången tillämpas vid 1979 års taxering.

Stockholm den 19 februari 1976

HÅKAN WINBERG (m)

TORE NILSSON (m)
i Agnäs

PER PETERSSON (m)
i Gäddvik

N. YNGVE NILSSON (m)
i Trobro

HANS NORDGREN (m)

GOTAB 51350 Stockholm 1976